

**DAVALIK DOSYALAR, AZMM VE TAHSİL EDİLEMİYEN RÜCU VE SOVTAJ
GELİRLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİYLE İLGİLİ İLAVE AÇIKLAMALARA
İLİŞKİN GENELGE
(2011/1)**

Bilindiği üzere, 2010/12, 2010/13 ve 2010/16 sayılı Genelgelerle muallak tazminat karşılığının ayrılması, AZMM'nin uygulanması ile rücu ve sovtaj gelirlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Ancak, bazı şirketlerden gelen sorular ile 30.09.2010 göstergelerinin incelenmesi sonucu aşağıdaki hususların açıklanmasının yararlı olacağı anlaşılmıştır.

A. AZMM'ye İlişkin Açıklamalar

2010/12 sayılı Genelgenin 18 inci maddesi ile 2010/16 sayılı Genelgenin 5 inci maddesinde, ihtiyatlılık gereği AZMM ve test IBNR tutarları 0 olarak dikkate alınmıştır. Ancak, 2010 yılı 3 üncü çeyrek sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde, 2010 yıl sonundan itibaren her iki yöntemle göre hesaplanan IBNR tutarlarının branşlar toplamı bazında karşılaştırması yapılırken, branşlar bazında bulunan negatif tutarların her iki yöntemde de %50'sinin dikkate alınmasına ve bu şekilde hesaplanan toplam tutarların karşılaştırılmasına karar verilmiştir.

Buna göre 2010/29 sayılı Sektör Duyurusunda verilen ve 2010/16 sayılı Genelgenin 5 inci maddesi ile değiştirilen örnek yukarıda yer alan açıklama gereği aşağıdaki şekilde revize edilmiştir.

	AZMM hesabı ile bulunan IBNR (A)	Dikkate Alınacak AZMM IBNR'ı (B)	IBNR Testi (C)	Dikkate Alınacak IBNR Testi (D)	Ayrılabak IBNR Tutarı (E)
Kara Araçları	-20,00	-10,00	-10,00	-5,00	-10,00
Su Araçları	0,50	0,50	0,40	0,40	0,50
Kara Araçları Sorumluluk	40,00	40,00	35,00	35,00	40,00
Hava Araçları Sorumluluk	3,00	3,00	2,00	2,00	3,00
Su Araçları Sorumluluk	0,70	0,70	0,60	0,60	0,70
Raylı Araçlar	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Yangın ve Doğal Afetler	8,00	8,00	10,00	10,00	8,00
Hava Araçları	0,30	0,30	0,20	0,20	0,30
HD Kaza	2,00	2,00	1,60	1,60	2,00
Genel Zararlar	4,00	4,00	3,00	3,00	4,00
Finansal Kayıplar	1,50	1,50	1,00	1,00	1,50
HD Sağlık	6,00	6,00	8,00	8,00	6,00
Nakliyat	2,00	2,00	1,50	1,50	2,00
Kredi	3,00	3,00	2,00	2,00	3,00
Genel Sorumluluk	3,50	3,50	3,20	3,20	3,50
Emniyeti Süstimal	0,50	0,50	0,30	0,30	0,50
Hukuksal Koruma	1,10	1,10	1,20	1,20	1,10
Destek	0,10	0,10	0,20	0,20	0,10
TOPLAM	56,30	66,30	60,30	65,30	66,30

B. Yönetmeliğin Geçici 3 üncü Maddesinin Uygulanması

Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Teknik Karşılıklarına ve Bu Karşılıkların Yatırılacağı Varlıklara İlişkin Yönetmeliğin Geçici 3 üncü maddesi ile şirketlere tanınan aşamalı yükümlülük oranı kullanma imkanı her brans için aynı seviyede uygulanmalıdır. Ayrıca, 2010/16 sayılı Genelgenin "C. Yönetmeliğin Geçici 3 üncü Maddesinin Uygulanması" başlıklı bölümünde belirtildiği üzere herhangi bir dönem aşamalı yükümlülük seviyelerinin üzerinde bir oran kullanılmaya başlandığında, sonraki dönemlerde bu oranın düşürülmesi mümkün değildir.

Buna göre, örneğin 2010 yıl sonu tablolarında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre bulunan tutarı Yönetmelikte tanınan %80 yerine %95 olarak uygulamaya karar veren bir şirket, 2011 yılında %95'in altında bir oran kullanamaz. Aynı şekilde 2011 yılında üç aylık dönemler itibarıyla uygulanan oranların takip eden dönemlerde indirilmesi mümkün değildir.

C. Tahsil Edilemeyen Rücu ve Sovtaj Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesi

2010/13 sayılı Genelgede yer alan açıklamalara göre rücu imkanı olan hasarlarda, sigorta şirketleri sigortalılara tazminat ödeme yükümlülüklerini hukuken yerine getirdikten sonra ve rücu edilebilecek karşı sigorta şirketine ya da 3. şahıslara bildirim yapılması kaydıyla, borçlu sigorta şirketinin teminat limitine, 3. şahıslarda ise hukuken talep edilebilecek tazminat tutarına kadar olan rücu alacaklarını tahakkuk ettirebilecektir. Ancak, tahakkuk ettirilen rücu alacağının tazminat ödemesini takip eden altı ay içerisinde karşı sigorta şirketten veya dört ay içerisinde 3. şahıslardan tahsil edilememesi durumunda karşılık ayrılacaktır.

Diğer yandan, yukarıda açıklanan 6 ve 4 aylık süreler içinde borçlu sigorta şirketi veya 3. şahıslar ile rücu alacaklarını toplamda 12 ayı aşmayacak şekilde ödeme planına bağlayan bir protokol imzalanması ya da ödeme için çek, senet vs. gibi bir belge alınması halinde, bu alacaklardan sigorta şirketleri için vadesi altı ayı, 3. şahıslar için ise dört ayı aşan ve kabul ve tahsil süreci içinde olan taksitler için karşılık ayrılmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak, toplamda 12 ayı aşan ödeme planını içeren bir protokol yapılması ya da belge alınması halinde 12 ayı aşan vade veya vadelere isabet eden alacak tutarı için protokol imzalandığı ya da belge alındığı tarihte karşılık ayrılması gerekmektedir. Ayrıca, protokol veya alınan belgede belirtilen ödeme tarihlerine bakılmaksızın, ödeme planına bağlanan alacaklardan tazminatın ödendiği tarihten itibaren 12 aylık süre içinde vadesi gelen taksitlerden herhangi birinin veya tek vade tanınması halinde alacağın tamamının ödenmemesi durumunda mevcut veya kalan ve daha önce karşılık ayrılmamış taksit/alacak tutarlarının tamamı için karşılık ayrılması gerekmektedir.

D. Davalık Dosyalar

Bilindiği üzere, 2010/16 sayılı Genelgenin "L. Davalık Dosyalar" başlıklı bölümünde, *pilot veya öncü nitelikli davalarda sıkça görüldüğü gibi, karşı tarafın fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak düşük bedellerden açtığı davalarda, daha başlangıçta eldeki belgeler yönünden bunun daha yüksek olduğunun sigortacı açısından bilinebilir olduğu durumlarda veya davanın ilerleyen aşamalarında bilirkişi veya eksper raporları ile daha yüksek bedele hükmedilebileceği görülen davalarda sigortacı tarafından ayrılacak karşılık dava değerini değil, bu bilgilere dayalı daha yüksek bedeli esas almalı ve buna ilâştirilecek faiz ve masrafları muallak karşılık ayrılması gerektiği* hükmüne bağlanmıştır. Ancak, bu kapsamdaki davalık dosyalara ilişkin muallak tazminat karşılığını 2010 yılı 3 üncü çeyreğinden önce bu şekilde ayırmayan şirketlerin AZMM hesaplamalarında gerçek durumu yansıtmayan bir artış olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, hesaplamaların gerçek durumu yansıtmaması teminen, yukarıda açıklanan kapsamdaki dosyalardan AZMM hesaplamasına konu dönemlerde şirket muallaklarına girmiş, halen yaşayan

veya kapatılmış muallak dosyaların tazminat tutarlarının geçmişe dönük olarak güncellenmiş değerlerinin AZMM hesaplamasına dahil edilmesi uygun görülmektedir.

Diğer taraftan, geçmişe yönelik güncellemelerin şirkete bildirim yapıldığı tarihe göre yapılması esas olmakla birlikte, dosyalardan tarih takibinin mümkün olmadığı hallerde sırasıyla, ilgili belgenin hazırlanış tarihi (örneğin söz konusu güncelleme bilirkişi raporuna göre yapılıyorsa ve bilirkişi raporunun şirkete iletilindiği tarih bilinmiyorsa, bu durumda güncelleme bilirkişi raporunun hazırlandığı tarih) ve dava açılışının şirkete bildirim tarihi bilinmiyorsa dava açılış tarihi dikkate alınarak güncelleme yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, bilindiği üzere 2010/13 sayılı Genelgenin 2.5 inci maddesinde *rücu talebinin dava/icra yoluyla yapılması halinde bu işlemlere başlandığı tarih itibarıyla tahakkuk işleminin yapılacağı ve aynı tarih itibarıyla bu tutar için şüpheli alacak karşılığı ayrılacağı* hükmüne bağlanmıştır. Diğer taraftan, dava sonucunun beklenmesine gerek olmaksızın rücu alacakları faizli bakiyeleri ile birlikte gelir olarak kaydedilmelidir.